

**КОМСОМОЛЬСЬКА СЕЛИЩНА
РАДА ЗМІЇВСЬКОГО РАЙОНУ**

**ДОВГОСТРОКОВА ПРОГРАМА
ПРИРОДООХОРОННИХ ЗАХОДІВ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ
СЕЛИЩНОЇ РАДИ ЗМІЇВСЬКОГО РАЙОНУ
НА 2020-2024 РОКИ**

ТОМ 2

**смт. Слобожанське
2019**

ЗМІСТ

1. Паспорт Програми.....	2
2. Загальні положення.....	3
3. Визначення основних проблем, на розв'язання яких спрямована Програма.....	4
3.1. Стан атмосферного повітря.....	5
3.2. Стан та використання водних ресурсів.....	5
3.3. Поводження з відходами.....	7
3.4. Стан, примноження та використання лісів.....	8
3.5. Стан біологічного різноманіття та біоресурсів, формування екологічної мережі та розвитку природно-заповідного фонду.....	10
3.6. Стан та використання земель водного фонду.....	11
3.7. Наукове та інформаційне забезпечення в сфері охорони довкілля.....	13
4. Визначення мети програми.....	13
5. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем, обсягів та джерел фінансування.....	14
5.1. Організація ефективної роботи та узгодженість дій виконавців Програми (суб'єктів).....	14
5.2. Правове та регуляторне забезпечення.....	15
5.3. Фінансово-економічний механізм, обсяги та джерела фінансування.....	15
5.4. Наукове та інформаційне забезпечення.....	16
5.5. Освіта, виховання та формування громадської думки.....	16
5.6. Міжнародне співробітництво.....	17
6. Строки та етапи виконання Програми.....	17
7. Координація та контроль за ходом виконання Програми.....	18

ДОДАТКИ

1. Додаток до Довгострокової програми природоохоронних заходів Комсомольської селищної ради : Напрями діяльності, завдання і заходи до Довгострокової програми природоохоронних заходів Комсомольської селищної ради на 2020 – 2024 роки	19

**1. ПАСПОРТ
ПРИРОДООХОРОННИХ ЗАХОДІВ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ
СЕЛИЩНОЇ РАДИ ЗМІЇВСЬКОГО РАЙОНУ
НА 2020-2024 РОКИ
(далі – Програма)**

1.	Ініціатор розроблення Програми	Комсомольська селищна рада Зміївського району
2.	Розробник Програми	ТОВ ПКІ «ПівдентрансНДІпроект»
3.	Співрозробники Програми	--
4.	Відповідальний виконавець Програми	ТОВ ПКІ «ПівдентрансНДІпроект»
5.	Учасники Програми	Комсомольська селищна рада та сільські ради Зміївського району
6.	Термін реалізації Програми	2019 – 2024 роки
7.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Бюджет селищної ради
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, усього, у тому числі:	142535,00 тис. грн.
8.1.	обласний фонд ОНПС	-- тис. грн.
8.2.	місцевий бюджет/місцевий фонд ОНПС	130535,00 тис. грн.
8.3.	кошти підприємств	12000.0 тис. грн.
8.4.	інші джерела фінансування	-- тис. грн.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

На території Комсомольської селищної ради Зміївського району реалізується політика спрямована на збереження безпечного для існування живої і неживої природи навколишнього середовища, захист життя і здоров'я населення від негативного впливу, зумовленого забрудненням навколишнього природного середовища, досягнення гармонійної взаємодії суспільства і природи, охорону, раціональне використання і відтворення природних ресурсів.

Оцінка стану довкілля на території Комсомольської селищної ради Зміївського району свідчить, що практично немає природних компонентів екосистеми, які б не зазнавали постійного негативного антропогенного впливу. З одного боку, екологічна ситуація на території селищної ради задовільна, але екологічні показники життєдіяльності не найкращі, із-за негативного впливу Зміївської ТЕС. Це обумовлює визначення Комсомольській селищній раді, як сприятливого регіону для проживання та роботи. З іншого боку можна зазначити, що в районі наявні екологічні ризики і проблеми щодо стану повітряного басейну, поверхневих водних об'єктів та підземних вод, земель та зелених насаджень. Рівень забруднень навколишнього середовища на території Комсомольської селищної ради не є об'єктивно обумовленим, а наявні екологічні ризики і проблеми, при умові ефективної і цілеспрямованої роботи в цьому напрямку, можуть бути суттєво зменшені.

На даний час діє Довгострокова програма природоохоронних заходів Комсомольської селищної ради на 2017-2020 роки, затверджена рішенням сесії XXVII сесії VII скликання від 15.08.2017 року № 494 –VII

Програма охорони навколишнього природного середовища Комсомольської селищної ради на період до 2020 року виступає практичним інструментом реалізації стратегічних завдань у сфері екологічної безпеки. В умовах об'єктивно діючих соціальних та економічних обмежень формування Програми пов'язане з необхідністю вибору пріоритетних завдань до 2020 року на основі критеріїв, що базуються на всебічній оцінці реальної ситуації.

Об'єкти, на які спрямована дія Програми:

- навколишнє середовище Комсомольської селищної ради району в цілому;

- окремі природні компоненти довкілля (атмосферне повітря, підземні і поверхневі води, земельні ресурси і надра, ліси тощо);
- окремі природні об'єкти та території району;
- екологічні аспекти виробничої діяльності підприємств різних галузей, муніципальної інфраструктури населених пунктів і, в цілому, життєдіяльності населення.

Учасники (суб'єкти) Програми:

- підприємства, установи, організації всіх форм власності, що здійснюють виробничу діяльність та надають послуги в різних галузях на території селищної ради.

У Програмі визначаються напрямки природоохоронної діяльності щодо стабілізації та поліпшення стану навколишнього природного середовища району чи окремих його складових (повітряного басейну, водних ресурсів тощо), які мають організаційно-технічне обґрунтування, фінансове підґрунтя, а також визначаються часовими межами.

Витрати на реалізацію природоохоронних програм і заходів потребують значних коштів. Сьогодні спостерігається значна обмеженість, як району та області, так і країни, в цілому, у коштах, необхідних для поліпшення стану навколишнього природного середовища, збереження та раціонального використання природних ресурсів. Це вимагає чіткого визначення пріоритетних напрямів та проблем з метою відпрацювання реалістичних, ефективних та економічно прийнятних рішень. З цією метою, виходячи з реального екологічного стану ради, пріоритети екологічної політики слід визначати з урахуванням таких критеріїв і чинників:

- погіршення стану або загроза завдати непоправної шкоди біологічному та ландшафтному різноманіттю;
- погіршення здоров'я людей через значну забрудненість довкілля;
- втрата природними ресурсами якісних характеристик, зменшення їх кількості, що призводить до зниження продуктивності виробничо-господарської діяльності;
- обсяг споживання природних ресурсів;
- еколого-економічна ефективність природоохоронних заходів.

Пріоритети районної екологічної політики:

- реалізація державної політики України в галузі охорони навколишнього природного середовища, забезпечення ефективності державного управління на регіональному рівні;
- збереження та відновлення природних систем, їх біорізноманіття та здатності до саморегуляції;
- забезпечення сприятливого стану навколишнього середовища як необхідної умови гідної якості життя та здоров'я населення;
- розвиток мережі природно-заповідних територій і формування на їх

- основі регіональної екологічної мережі;
- збереження та відновлення рідкісних та зникаючих живих організмів в природних умовах їх проживання;
- виконання міжнародних зобов'язань України у сфері охорони довкілля.

3. ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ПРОБЛЕМ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКИХ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Програма охорони навколишнього природного середовища Комсомольської селищної ради Зміївського району на період до 2024 року спрямована на поліпшення екологічного стану довкілля та зниження екологічних ризиків.

Першопричинами екологічних проблем Комсомольської селищної ради, як району, області і країни в цілому є:

- успадкована структура економіки з переважаючою часткою ресурсних та енергоємних галузей, негативний вплив якої був посилений переходом до ринкових умов;
- зношеність основних фондів промислової і транспортної інфраструктури;
- існуюча система державного управління у сфері охорони навколишнього природного середовища, регулювання використання природних ресурсів, відсутність чіткого розмежування природоохоронних та господарських функцій;
- недостатня сформованість інститутів громадянського суспільства;
- недостатнє розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища;
- недотримання природоохоронного законодавства.

3.1. Стан атмосферного повітря

Атмосферне повітря є одним з основних життєво важливих елементів навколишнього природного середовища. Діяльність кожного суб'єкта господарювання має бути спрямована на збереження та відновлення природного стану атмосферного повітря, створення сприятливих умов для життєдіяльності, забезпечення екологічної безпеки та запобігання шкідливому впливу атмосферного повітря на здоров'я людей та навколишнє природне середовище.

Стан атмосферного повітря визначається параметрами викидів забруднюючих речовин від стаціонарних та пересувних джерел (переважно автотранспорт).

Проблему забруднення повітря в регіоні визначають, головним чином, викиди автотранспорту, які у середньому складають понад 60% від загального

обсягу викидів. Обсяги викидів від автотранспорту визначаються організацією автомобільного руху, якістю доріг, якістю пального, типом та технічним станом автотранспортних засобів.

Основним забруднювачем атмосферного повітря району, на який припадає понад половину викидів забруднюючих речовин є Зміївська ТЕС ПАТ "Центренерго".

Природоохоронні заходи, спрямовані на зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел, щорічно впроваджуються підприємствами району за власні кошти у відповідності до власних планів природоохоронної діяльності.

Діяльність місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за напрямом полягає у сприянні суб'єктам господарювання у виконанні вимог природоохоронного законодавства, реалізації діяльності щодо зниження навантаження на довкілля, а також виконання контролюючих функцій.

3.2. Стан та використання водних ресурсів

Територія ради належить до зони гідрологічного впливу Зміївської ТЕС. Встановлено перевищення вмісту деяких забруднюючих речовин, зокрема важких металів, заліза, нітритів, у порівнянні з їх ГДК для питних вод.

Основні водні об'єкти – озера Лиманської групи.

Озера Лиманської групи найбільше потерпають від техногенного впливу. Озеро Лиман, найбільше у басейні Сіверського Дінця, має загальну площу 1268,84 га, як водойм-охолоджувач належить Зміївській ТЕС згідно акту на право постійного користування землею.

До єдиної гідрографічної схеми, крім озера Лиман, відносяться озера Чайка, Светличне, Камишевате, Личеве, а також намивна карта та обвідний дренажний канал золовідвалу ТЕС.

Вторинним водокористувачем озера Лиман є Лиманське державне виробниче сільськогосподарське рибоводне підприємство, згідно договору «Про сумісне користування водоймою–охолоджувачем від 30.01.1996 р».

Два ставка загальною площею 0,25 га, які належать Лиманському ДВСГРП (рибгоспу), заповнюються водою на період вирощування рибного малька – сезонно.

Рекреаційне використання водоохоронних територій і, зокрема, прибережних зон озер Лиманської групи з впровадженням сучасних технологій капітального будівництва сприяє перевищенню допустимих екологічних навантажень і руйнуванню берегової лінії, знищенню об'єктів флори і фауни, погіршує гігієнічні та екологічні характеристики води.

У ґрунтових водах в районі Зміївської ТЕС і смт. Слобожанське відмічається високий вміст сольових показників, а також вміст металів, що

перевищують відповідні норми ГДК. Прямий техногенний вплив на якісний склад ґрунтових вод здійснюється при фільтрації забруднених вод на об'єктах Зміївської ТЕС: проммайданчику, золовідвалів, звалищі ТПВ; внесені наднормативної кількості добрив та засобів захисту рослин.

Джерелами забруднення підземних вод також є невідповідність умов утримання артезіанських свердловин та неналежний санітарний стан їх захисних зон. Тому необхідно виявляти та своєчасно проводити ліквідаційний тампонаж покинутих свердловин.

Земельні ресурси

Ґрунти на території, прилеглій до Зміївської ТЕС, знаходяться під прямим техногенним впливом ряду мікроелементів, важких металів і органічних речовин, що фіксуються у збільшеній концентрації відносно фону підстилаючих ґрунтів.

Сумарна радіоактивність і фон гамма-випромінювань перебувають на рівні природного.

По результатам досліджень ґрунтів на сільськогосподарських землях, перевищення ГДК по важким металам досягає 1,1-2,8, класифікуючись як помірно небезпечні. Відзначається підвищений вміст міді, нікелю, свинцю на заході й північному заході територій пріоритетного впливу викидів Зміївської ТЕС.

В зоні впливу звалища твердих побутових відходів санітарно-мікробіологічний стан ґрунтів характеризується як забруднений і сильно забруднений.

Землекористування на території Комсомольської селищної ради характеризується наступними показниками:

- Землі населених пунктів - 324,2 га;
- Загальна площа земель за межами населених пунктів - 14631,9 га
в тому числі:
 - землі недержавних сільськогосподарських підприємств – 2591,5 га,
 - землі державних сільськогосподарських підприємств – 5500,3 га,
 - землі фермерських господарств – 81,0 га,
 - землі, передані фізичним особам для оренди, паїв – 429,3 га,
в тому числі:
 - особисті, селянські господарства – 94,2 га,
 - ділянки для городництва – 260,9 га,
 - ділянки для садівництва – 146,7 га;
- Землі установ, організацій – 135,2 га;
- Землі промислових підприємств – 563,7 га;

- Водоймища – 1556,0 га;
- Землі оборонного значення (полігон) – 3069,0 га;
- Землі запасу – 105,7 га;
- Землі резерву – 69,3 га;
- Землі загального користування – 29,1 га.

3.3. Поводження з відходами

Зміївська ТЕС є одним із основних джерел накопичення твердих промислових відходів (загальна площа золовідвалу близько 350 га), які мають багатоплановий вплив на навколишнє середовище, зокрема на території Комсомольської селищної ради.

При фільтрації забруднених вод на об'єктах Зміївської ТЕС (проммайданчику, золовідвалів, звалищі ТПВ) здійснюється прямий техногенний вплив на якісний склад ґрунтових вод та забруднення ґрунтів.

На території смт. Слобожанське, селищ Благодатне та Донець є потреба у вдосконаленні системи централізованого збору та вивезення для захоронення, перероблення, утилізації ТПВ від населення. З цією метою у цих населених пунктах необхідно замінити застарілі та встановити нові технічні засоби збору та вивезення ТПВ.

Однією з найгостріших екологічних проблем Комсомольської селищної ради є поведження з твердими побутовими відходами. Прогнозований об'єм утворення твердих побутових відходів на території району в розрахунку на кількість населення складає близько 40 тис. м³ за рік. На території Комсомольської селищної ради діє комунальне підприємство зі збору та вивозу твердих побутових відходів – комунальне підприємство «Комунальник». Технологія збору та вивозу ТПВ здійснюється за графіком – п'ять разів на тиждень. ТПВ вивозиться на полігон загальною площею 5,3 га. Технологія утилізації відходів – втрамбуванням та дернування. Для цієї роботи залучається необхідна техніка, роботи виконуються по мірі накопичення відходів.

Полігон ТПВ в смт. Слобожанське потребує реконструкції та виконання додаткових заходів щодо попередження мінімізації негативного впливу на довкілля.

Кінцеве видалення відходів характеризує динаміку та напрям змін в обсягах видалення відходів, дозволяє оцінювати тиск на навколишнє середовище через місця видалення відходів, у тому числі їх окремих категорій.

Згідно Довгострокової програми природоохоронних заходів на території Комсомольської селищної ради з побутовими відходами, завершення будівництва полігону ТПВ планується в 2020-2024 роках, також за кошти місцевого бюджету планується запровадження системи роздільного збору ТПВ, як один з

ефективних засобів екологічного виховання жителів селищної ради, влаштування майданчиків під контейнери для роздільного збору сміття.

Головною причиною незадовільного стану у сфері поводження з твердими побутовими відходами як в Україні в цілому, так і в Комсомольській селищній раді зокрема, є відсутність цілісної системи вирішення проблеми, де головним критерієм успішності було б постійне зменшення кількості «кінцевих» відходів, тобто тих, що розміщуються на звалищах і не використовуються як вторинні ресурси.

Повністю вирішити дане питання у короткостроковій перспективі досить складно, адже впровадження сучасних ліній сортування сміття, побудова новітніх полігонів потребує значних фінансових витрат, тоді як ресурси станом на цей час обмежені як у держави, так і у місцевих територіальних громад.

Проведений аналіз свідчить про відсутність ефективної системи поводження з відходами на рівні регіону, що зумовлює накопичення їх значної кількості у місцях видалення і призводить до антропогенного навантаження на довкілля, забруднення його основних компонентів: землі, водних ресурсів та атмосферного повітря, погіршення умов проживання населення району.

3.4. Стан, примноження та використання зелених насаджень

Зелені насадження є національним багатством і за своїм призначенням та місце розташуванням виконують переважно природоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні, естетичні, виховні, інші функції та є джерелом для задоволення потреб суспільства в лісових ресурсах.

Зелені насадження – це фабрика по виготовленню кисню, а з деревини виробляється більше 20 тис. видів товарів.

Система озеленення.

Зовнішні межі комплексної зеленої зони визначені по межі землекористувачів, природних меж, транспортних магістралей.

По функціональному зонуванию комплексної зеленої зони (території забудови, селища, зеленої зони) можливо виділити на:

- озеленені зони загального користування (парки, сквери тощо);
- озеленені зони обмеженого користування (лісові ділянки);
- озеленені території спеціального призначення (захисні насадження вздовж транспортних мереж, санітарно-захисні).

Питома вага озеленення різного призначення в межах забудови селища (рівень озеленення території забудови) повинна мати не менше 45% для районів ШВ. Враховуючи основну типологію забудови – квартальну та сформовані зелені зони навколо селища необхідно проводити додаткове озеленення насаджень в існуючій забудові.

Разом з тим, виникає необхідність формування смуг санітарно-захисних насаджень (спеціальних) вздовж дорог та залізниці.

Необхідність проведення заходів щодо покращення стану спеціальних зелених насаджень є першочерговим. Належний догляд за станом існуючих насаджень, їх відновлення та посадка нових сприятимуть покращенню екологічного стану середовища і привабливості селища. Санітарні заходи щодо спеціального озеленення забезпечують захист мешканців від пилу та шуму, відпрацьованих автомобільних газів, а також безпеку руху транспорту і пішоходів.

Озеленення проектних територій передбачається сформувати в межах об'єктів соціально-побутового обслуговування.

В сел. Слобожанське територія парку складає 4,16 га, скверу 0,1га.

В сел. Донець територія парку 4,0га. Лісистість території Комсомольської селищної ради складає 8,45%, при науково-обґрунтованій – 16%.

Завданням на наступні роки є створення у районі на непридатних для сільськогосподарського використання землях (землі запасу) захисних лісонасаджень, та довести лісистість селищної ради до 11,05%.

У минулі десятиріччя на території селищної ради висаджено 13173 дерев. Ці лісосмуги значно змінили клімат та зменшили негативний вплив Зміївської ТЕС. Але на сьогодні їх стан є незадовільним. Ці лісонасадження потребують рубок догляду та інших лісгосподарських заходів.

Ключові проблеми з зеленими насадженнями полягають у:

1. Відсутності державного фінансування заходів з ведення зелених насаджень (створення зони зелених насаджень, проведення рубок догляду за зеленими насадженнями, охорона зелених насаджень від пожеж та незаконних рубок, захист від шкідників та хвороб та ін.).
2. Втрата фахівців за зеленими насадженнями та недостатньої кількості молодих галузевих спеціалістів, через відсутність достатнього економічного стимулювання та втрачений з цим престиж професії.
3. Проблеми з визначенням юридичних власників та постановкою на баланс ползахисних лісосмуг, що фактично знімає відповідальність з власників та користувачів полів за їх санітарний стан та охорону.
4. Великій кількості та об'ємах незаконних порубок з невиявленими порушників, вирубуванні ползахисних лісосмуг;
5. Безконтрольному та незаконному випалюванні сухої рослинності та стерні на сільськогосподарських угіддях та інших землях, що приводить до пошкодження та знищення захисних насаджень та ползахисних смуг.
6. Ускладненні реалізації прав власності (користування) на зелені насадження через відсутність фінансування процесу оформлення державної форми власності речових прав на земельні ділянки зайняті під зеленими насадженнями.
7. Погіршенні санітарного стану зелених насаджень, наявності прогресуючих процесів патологічного всихання.

Полювання носить аматорський характер.

Зелені насадження є стабілізуючим та одним з базових факторів розвитку сільських територій, забезпечення зайнятості сільського населення та підвищення його добробуту.

3.5. Стан біологічного різноманіття та біоресурсів, формування екологічної мережі

Природно - біологічний фонд Комсомольської селищної ради представлений територіями різних категорій, на яких створена охорона рідкісних та типових, унікальних та мальовничих територій та ландшафтів, популяцій рослин та тварин, водних джерел.

Природно-заповідний фонд на території Комсомольської селищної ради відсутній.

Значними факторами негативного впливу на стан природних комплексів є полігон ТПВ, золовідвали Зміївської ТЕС, садові кооперативи та фермерські господарства, де застосовуються хімічні засоби захисту рослин.

Об'єкти рослинного світу, що утворюють зелені зони на території селищ, сприяють зменшенню шумового навантаження на житлову зону, поліпшують стан атмосферного повітря та мають естетичну та виховну функцію.

Стан зелених зон і зусилля на їх утримання є незадовільними. Більшість дерев, які повинні нести захисну функцію, досягли вікової межі, частина вражена омелою. Тому необхідно проводити інвентаризація об'єктів, упорядкування та розширення зеленого господарства.

У порівнянні з попередніми роками спостерігається зменшення чисельності водоплавної та борової пернатої дичини, що обумовлює втрату важливого мисливського та естетичного біоресурсу. У природних водоймах катастрофічно зменшились рибні запаси, через отруєння та забруднення водойм.

Основними проблемними питаннями природно-заповідного фонду Комсомольської селищної ради є:

- відсутність закріплених на місцевості меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду, що створює підґрунтя для різних порушень;

Важливим напрямком розвитку природоохоронної справи в районі є розширення екологічної мережі як частини обласної та всеєвропейської універсальної природної структури, яка б вирішувала не тільки проблеми збереження тварин, рослин, грибів та їх середовищ існування, але й постійно надавала населенню соціальну та економічну користь, спрямовуючи розвиток суспільства на екологічно позитивний шлях, тим самим закладаючи підвалини сталого розвитку території.

3.6. Стан та використання земель водного фонду

Ставок в с. Донець використовуються для задоволення культурно-побутових потреб.

Найбільшою проблемою ставка є маловодність, замулення, заболочення, заростання, незадовільний стан земляної дамби.

Для створення сприятливого режиму водного об'єкту, попередження їх забруднення, засмічення і вичерпання, знищення навколоводних рослин і тварин, а також зменшення коливань стоку вздовж річок та навколо озер, водосховищ і інших водойм встановлюються водоохоронні зони.

У межах водоохоронних зон виділяються земельні ділянки під прибережні захисні смуги з особливим режимом їх використання.

Відсутність планово-картографічних матеріалів і невизначеність на

місцевості меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг призводять до порушень земельного і водного законодавства при його використанні. Створюються умови для незаконного ведення господарської діяльності у водоохоронній зоні та прибережній захисній смузі, самовільного заняття земель водного фонду, використання земель не за цільовим призначенням.

Діяльність суб'єктів господарювання і громадян завдає значні збитків довкіллю, створює умови й сприяє забрудненню поверхневих вод і земель.

Крім того, на даний час надзвичайно актуальним є питання надання водного об'єкту у користування на умовах оренди.

Практика застосування, як в районі так і в області в цілому, водного та земельного законодавства з цього питання свідчить, що процес адаптації просувається надто повільно, зважаючи на довготривалу, ускладнену та коштовну процедуру передачі водних об'єктів в оренду.

Водні об'єкти надаються у користування за договором оренди земель водного фонду на земельних торгах у комплексі із земельною ділянкою. Надання водних об'єктів у користування на умовах оренди здійснюється за наявності паспорта водного об'єкта. При цьому підготовку лотів до проведення земельних торгів забезпечує організатор земельних торгів.

На сьогодні потребує вирішення питання паспортизація водного об'єкта, що є перспективними з точки зору подальшого виставлення на земельні торги з метою передачі права користування на умовах оренди.

3.7. Наукове та інформаційне забезпечення у сфері охорони довкілля

Екологічна освіта і виховання – це проблема першочергового значення, без якої неможливо поліпшити стан навколишнього природного середовища.

Основною метою екологічної освіти є формування екологічної культури

окремих осіб і суспільства в цілому, формування навичок, фундаментальних екологічних знань, екологічного мислення і свідомості, що ґрунтуються на ставленні до природи як до унікальної цінності.

Екологічне виховання населення сьогодні стало нагальною потребою суспільства. Особливо слід проводити роботу з питань екологічного виховання підростаючого покоління. Навіть елементарні знання з екології сприятимуть дбайливному ставленню до природи, формуванню екологічної культури тощо.

Серед заходів з екологічної освіти передбачено:

підвищення рівня екологічної та природоохоронної роботи в загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах;

активізація діяльності органів влади, освітніх, громадських та інших установ з формування основ екологічного світогляду;

надання місцевим громадам методичної та експертної допомоги з питань планування та реалізації екологічної діяльності.

Можливість ефективного формування та реалізації дієвих заходів з охорони навколишнього природного середовища безпосередньо пов'язується з потребою концентрації наукових знань та інформації відповідно до пріоритетних напрямів регіональної екологічної політики; залученням науковців до опрацювання окремих управлінських рішень екологічного спрямування, розроблення програмних документів тощо; проведенням та участю у інформаційних заходах екологічного спрямування; видання поліграфічної продукції екологічного спрямування спрямованої на інформування громадськості або окремих цільових груп.

4. ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ ПРОГРАМИ

Метою національної екологічної політики є стабілізація і поліпшення стану навколишнього природного середовища шляхом інтеграції екологічної політики до соціально-економічного розвитку України для гарантування екологічного природного середовища для життя і здоров'я населення, впровадження екологічно збалансованої системи природокористування та збереження природних екосистем. Антропогенне і техногенне навантаження на навколишнє природне середовище в Україні у кілька разів перевищує відповідні показники у розвинутих країнах світу.

За останні роки перед нашою країною постало багато питань, які потребують термінового вирішення. Першочергові з них – припинення військових дій, інтегрування до європейських стандартів. Україна зазнала багато важких національних втрат, але дещо за цей час українці зуміли надбати. І одним з таких надбань став значний підйом національної свідомості, який набрав глобальних масштабів і поширився далеко за межі держави.

Національний підйом, відчуття себе єдиною нацією є надзвичайно корисним і в подальшому тільки сприятиме розвитку країни. Без збереження

рідної мови, природних багатств країни не встоїть ніяка нація. Тільки спільна праця усіх гілок влади, громадськості, бізнесу, науки, освіти при розбудові нової України і Харківщини в її складі допоможе комплексно вирішити як економічні, так і екологічні проблеми.

Програма охорони навколишнього природного середовища Комсомольської селищної ради на період до 2024 року – це система принципів, пріоритетних напрямків та конкретних заходів у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Основною метою програми є реалізація державної екологічної політики, стабілізація і поліпшення екологічного стану довкілля та зниження екологічних ризиків шляхом забезпечення охорони, раціонального використання і відтворення природних ресурсів Комсомольської селищної ради, зокрема:

- підвищення якості атмосферного повітря;
- удосконалення системи управління охороною та використанням водних ресурсів;
- підвищення екологічної культури, знань та інформованості населення району;
- підвищення ефективності управління навколишнім природним середовищем району.

5. ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ, ОБСЯГІВ ТА ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ

Досягнення мети Програми можливе за умови комплексного підходу до розв'язання проблем у сфері охорони навколишнього природного середовища та використання сучасних підходів екологічного менеджменту.

Організація природоохоронної діяльності на території Комсомольської селищної ради передбачає отримання постійного поліпшення як екологічних показників, так і ефективності функціонування районної системи екологічного управління в цілому.

Сьогодні в районі, як і в області склалася ситуація, за якою наявних економічних ресурсів в місцевих бюджетах менше ніж необхідно для вирішення усіх наявних проблем та завдань. Тому особлива увага приділяється ефективності використання наявних ресурсів.

Враховання на практиці зазначених принципів можливо лише за умови ретельного опрацювання програмних заходів на етапі планування, послідовного їх виконання, оцінки та аналізу результатів.

5.1. Організація ефективної роботи та узгодженість дій виконавців Програми (суб'єктів)

Запорукою належного виконання Програми є організація ефективної роботи та узгодженість дій виконавців Програми (суб'єктів).

Організаційний механізм реалізації Програми передбачає:

- забезпечення міжгалузевої, міжвідомчої координації при вирішенні завдань екологічного спрямування на районному рівні;
- урахування екологічних питань при розробленні і затвердженні програм соціально-економічного розвитку та за іншими напрямками державного управління і місцевого самоврядування;
- надання науково-методичної допомоги органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування і їх посадовим особам;
- забезпечення необхідних обсягів та послідовності фінансування природоохоронних заходів;
- впровадження в Комсомольській селищній раді діючих екологічних стандартів та нормативів;
- використання прогресивного вітчизняного та міжнародного досвіду щодо вирішення екологічних проблем.

5.2. Правове та регуляторне забезпечення

До правових засад здійснення районної екологічної політики належить загальнодержавне законодавство, нормативно-правові акти обласного та місцевого рівнів, а саме: Конституція України, Закони України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року», «Про місцеві державні адміністрації», постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів», Довгострокова програма природоохоронних заходів Комсомольської селищної ради на 2017-2020 роки, тощо.

Екологічна політика Комсомольської селищної ради реалізується шляхом розробки і впровадження програм економічного і соціального розвитку району та населених пунктів, цільових програм природоохоронного спрямування та галузевих програм раціонального використання природних ресурсів.

5.3. Фінансово-економічний механізм, обсяги та джерела фінансування

Фінансово-економічний механізм реалізації Програми включає в себе засоби економічного та фінансового забезпечення діяльності у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Джерелами фінансування заходів Програми є:

- за рахунок коштів місцевого бюджету, у тому числі спеціальних фондів охорони навколишнього природного середовища.

- спеціальний фонд обласного бюджету Харківської області (обласний фонд охорони навколишнього природного середовища);

районний бюджет;
сільські бюджети, у тому числі місцеві фонди охорони навколишнього природного середовища;
інші джерела фінансування (не заборонені чинним законодавством).

Важливим джерелом бюджетного фінансування програмних заходів є місцевий фонд охорони навколишнього природного середовища.

З метою підвищення ефективності використання фінансових ресурсів поточне планування заходів за Програмою здійснюється з урахуванням інших діючих в Комсомольській селищній раді галузевих та державних програм, що містять заходи у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Засобом економічного стимулювання природоохоронної діяльності, бажане спільне фінансування за рахунок бюджетних коштів різних рівнів для здійснення природоохоронних заходів, що передбачені діючими природоохоронними програмами.

5.4. Наукове та інформаційне забезпечення

Ефективне виконання Програми передбачає використання існуючих наукових знань та інформації на предмет їх прикладного застосування, опрацювання проектів, заходів та управлінських рішень у сфері поводження з відходами. Для підвищення ефективності природоохоронної діяльності передбачається опрацювання стратегічних цілей, операційних планів та окремих заходів за напрямками.

Належне виконання Програми вимагає якісного інформаційного забезпечення. Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи і організації району повинні мати об'єктивну інформацію про стан довкілля.

Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування повинні забезпечувати доступ зацікавлених суб'єктів до інформації про стан довкілля та діяльність у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Населення району повинно систематично інформуватися через засоби масової інформації про стан довкілля та діяльність у сфері охорони навколишнього природного середовища.

5.5. Освіта, виховання та формування громадської думки

Необхідною умовою сталого розвитку населених пунктів Комсомольської селищної ради є гармонійне включення екологічної складової до усіх аспектів суспільного життя.

Оскільки прийняття більшості управлінських рішень на місцевому рівні мають прямі чи опосередковані екологічні наслідки, такі рішення повинні прийматися свідомо, фахово та з урахуванням громадської думки. Відповідно ефективність функціонування системи екологічного управління у великій мірі

визначається рівнем кваліфікації представників влади, що залучені до прийняття управлінських рішень у цій сфері, освіченістю та активністю участі в процесі громадськості.

Сьогодні в населених пунктах Комсомольської селищної ради робота загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів включає складові, що спрямовані на виховання у підростаючого покоління екологічної культури та формування розуміння дитиною ролі природи в житті людини.

У навчальних закладах необхідно спрямовувати учнівські заходи та конкурси екологічного спрямування: «Птах місцевості», «Годівничка», «День землі», «День доквілля», «Букет» та інші.

При цьому відчувається потреба у підвищенні рівня екологічної свідомості та освіченості, як широких верст громадськості, так і представників влади.

Підвищення рівня екологічної культури населення вимагає системних змін у підходах стратегічного планування та реалізації управлінської діяльності на місцевому рівні, створення умов для сталої взаємодії між владними інститутами та громадою, активізації та оптимізації діяльності наявних структур та інституцій, що впливають на формування суспільної свідомості.

Для забезпечення якісних результатів необхідно:

провести узагальнення інформації щодо поточного стану рівня екологічної культури населення;

розробити план інформаційної кампанії, що повинна охоплювати наступні цільові групи:

особи, які приймають управлінські рішення, що можуть впливати на доквілля (представники органів державного управління та місцевого самоврядування);

громадські активісти (представники активної частини громади);

освітяни (вчителі, вихователі дитячих садків – формують екологічні навички);

ЗМІ (формують громадську думку);

послідовно реалізовувати заходи, передбачені планом інформаційної кампанії.

5.6. Міжнародне співробітництво

Міжнародне співробітництво передбачає:

забезпечення реалізації на території Комсомольської селищної ради прийнятих Україною міжнародних угод у сфері екології та природних ресурсів;

сприяння впровадженню на території Комсомольської селищної ради міжнародних програм технічної допомоги у сфері екології та природних ресурсів.

6. СТРОКИ ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Реалізація природоохоронних заходів за відповідними напрямками Програми передбачена на період 2020 – 2024 роки.

Завдання, заходи та результативні показники Програми охорони навколишнього природного середовища Комсомольської селищної ради на період до 2024 року наведено в додатку 1 до Програми.

7. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Координацію дій між учасниками та виконавцями Програми та контроль за її виконанням здійснює Комсомольська селищна рада.

Учасники та виконавці Програми за підсумками року надають інформацію щодо заходів її виконання за напрямками до Комсомольської селищної ради у термін до 20 січня року наступного за звітним.

Інформація про виконання заходів Програми за звітний рік оприлюднюється на сайті Комсомольської селищної ради.